

'Verbinding en Perspectief'

Verkiezingsprogramma 2011-2015

Flevoland

waar: iedereen welkom is
ruimte is voor talent
innovatie mogelijk is

Hoe meer **CDA**
hoe beter voor
Flevoland

Inhoudsopgave

'Verbinding en Perspectief' verkiezingsprogramma 2011-2015 CDA Flevoland

Hoofdstuk 1 Verbindend	4
1.1. Uitgangspunten	4
1.2. Inleiding	5
1.3. Welkom, Talent, Innovatie	7
1.4. Concrete betekenis voor de rol van de Provincie Flevoland	9
Hoofdstuk 2 Ruimte, Milieu en Verkeer	10
Behoud door ontwikkeling	10
2.1. Verstedelijking	11
2.2. Landschap	12
2.3. Natuur	13
2.4. Landbouw en milieu	13
2.5. Markermeer	14
2.6. Luchthaven Lelystad	14
2.7. Oostrand Flevoland	14
2.8. Zuyderzeerland	14
2.9. Vitaal platteland	14
2.10. Waterbeleid	15
2.11. Duurzame energie	15
2.12. Vergunningen	16
2.13. Regionale bereikbaarheid en openbaar vervoer	17

Hoofdstuk 3 Landbouw	19
3.1. Innovatieve agrarische landbouw en het landschap	19
3.2. Stimuleren van een duurzame landbouw	19
3.3. Energie	20
3.4. Verbetering van de landbouwstructuur	20
Hoofdstuk 4 Regionale economie; Toerisme en Recreatie	21
Duurzame economische groei en werkgelegenheid	21
Concrete thema's	21
Hoofdstuk 5 Culturele infrastructuur en monumentenzorg	25
Flevoland een waar kunstwerk	25
5.1. Zorg voor een goede culturele infrastructuur	26
5.2. Monumentenzorg	26
Hoofdstuk 6 Samenleving, Onderwijs, Jeugdzorg en Sport	28
Over de Daan's en Emma's en de zorgen om de jeugd	28
Concrete thema's	28
Jeugdzorg	29
Onderwijs	30
Sport	31
Ouderen	31
Hoofdstuk 7 Kwaliteit van het Openbaar Bestuur	33
Flevoland: verbonden besturen	33
Concrete thema's	34
Financiën	35

'Verbinding en perspectief'

CDA FLEVOLAND

Verkiezingsprogramma 2011-2015

1. VERBINDEND

1.1. Uitgangspunten

Het Christen Democratisch Appèl (CDA) is een moderne, betrouwbare, brede volkspartij. Voor de christen-democratie staat de gemeenschap centraal. Het CDA wil vanuit het gemeenschapsdenken en vanuit verbondenheid met de gehele samenleving, iedereen aanmoedigen op zijn eigen plaats - naar eigen mogelijkheden en talenten - verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf en voor de medemens.

Het provinciale verkiezingsprogramma van het CDA kan niet los worden gezien van de politieke uitgangspunten van onze christendemocratische waarden en idealen.

- *Gespreide verantwoordelijkheid*

Wij zijn samen verantwoordelijk voor een goede samenleving. Beslissingen moeten wij nemen op de plekken die daar het meest geschikt voor zijn. En taken moeten uitgevoerd worden door de organisaties of mensen die daar het meest geschikt voor zijn. Bijvoorbeeld in het gezin, in vakbonden of werkgeversorganisaties, in het bedrijfsleven of bij de gemeente. Zo voorkom je een betuttelende overheid.

- *Betrouwbare overheid (Publieke gerechtigheid)*

Een betrouwbare overheid stelt duidelijke grenzen en geeft de burger zekerheid. De overheid houdt zich zelf ook aan deze grenzen. Regels en wetten worden

gehandhaafd. De overheid moet ervoor zorgen dat iedereen genoeg inkomen heeft om rond te komen. Ziek of gezond, met of zonder werk. Het gaat er om dat iedereen tot zijn/ haar recht kan komen.

- *Solidariteit*

Bij ons is er betrokkenheid tussen generaties, met de nieuwe Nederlanders en tussen arm en rijk. Wij leven niet alleen voor onszelf, maar wij zijn pas mens door met elkaar te leven. De overheid zorgt voor de basis van sociale zekerheid: voor iedereen is er gezondheidszorg, onderwijs en inkomen. Met deze basis moeten wij als mensen voor elkaar zorgen. Ook maatschappelijke organisaties helpen daarbij.

- *Rentmeesterschap*

Met rentmeesterschap bedoelen we: de aarde is niet van ons, we hebben de aarde te leen van God. Daarom moeten we de aarde goed achterlaten voor volgende generaties. Daarbij horen ook de mensen, dieren en planten die er leven. De overheid heeft meerdere taken op het gebied van rentmeesterschap, onder andere:

- Stimuleren dat mensen duurzaam met hun omgeving omgaan en bijvoorbeeld hun straat schoon houden.
- Burgers aanspreken op hun verantwoordelijkheid.
- Zelf een goede rentmeester zijn. Dit betekent dat de overheid de gaven en talenten van alle burgers moet benutten. De overheid heeft haar financiën goed op orde.

1.2. Inleiding

Voor u ligt het CDA verkiezingsprogramma voor de Statenperiode 2011-2015.

Het CDA Flevoland wil hecht verbonden met inwoners, bedrijven, instellingen en gemeenten verantwoordelijkheid blijven nemen voor het besturen van onze prachtige en kansrijke provincie. Wij zullen ons blijven inzetten voor een samenleving waarin iedereen welkom is. Wij willen op zoek naar het (soms verborgen) talent van jong en oud. Elk mens telt. Wij voelen ons verbonden met het nieuwe land en willen telkens opnieuw aangesproken worden op het benutten van de kansen en mogelijkheden voor ons gebied: veranderingsgezind, gericht op ontwikkeling en innovatie.

Onze samenleving verandert snel. Ook de provincie moet telkens opnieuw inspelen op gewijzigde omstandigheden. De provincie zal zich meer gaan concentreren op de kerntaken en kiezen voor een scherpe taakafbakening en rolverdeling met andere bestuursorganen en maatschappelijke instellingen.

Net als de rest van ons land wordt ook Flevoland met forse maatschappelijke en economische problemen geconfronteerd. De werkloosheid is hoog; de toegang tot de arbeidsmarkt voor jong talent wordt belemmerd; de woningmarkt stagneert; de financiering van sociale en culturele voorzieningen en ambities staat onder druk; onzekerheid en wantrouwen lijken toe te nemen. Door de demografische ontwikkelingen (vergrijzing en ontgroening) verschuiven de verhoudingen tussen het aantal werkenden en niet-werkenden. De leefbaarheid van kleine kernen en stadswijken komt daardoor onder druk te staan. De instandhouding van vitale voorzieningen wordt moeilijk. In andere delen van de

provincie liggen de problemen juist op het gebied van een stagnatie in de bouw van woningen. Toch willen wij niet somberen, maar juist aanpakken.

Ook de provinciale overheid zal alle zeilen moeten bijzetten om de gezamenlijke voorzieningen te kunnen blijven financieren. Tegelijkertijd worden geen onbetaalde rekeningen doorgeschoven naar toekomstige generaties. Herstel en behoud van vertrouwen vraagt om een overheid die op een geloofwaardige, voorspelbare manier haar (financiële) grenzen respecteert. Die noodzakelijke keuzes willen wij als CDA toetsen aan onze uitgangspunten.

1.3. Welkom, Talent, Innovatie

In ons verkiezingsprogramma verbinden wij ons met de thema's Welkom, Talent, Innovatie.

- *Welkom*

Flevoland wil een gebied zijn waar mensen zich welkom voelen maar ook elkaar welkom heten:

- Flevoland straalt naar alle nieuwe en huidige inwoners uit: "*Je bent welkom*";
- Flevoland zet een nieuwe "norm voor gastvrijheid" voor nieuwe inwoners, bezoekers en toeristen;
- Flevoland onderkent dat maatschappelijke diversiteit alleen succesvol is wanneer er respect en tolerantie bestaat tussen de inwoners van Flevoland;
- Ook ondernemers voelen zich welkom in Flevoland (place to be);
- In Flevoland worden verschillen in culturele waarden overbrugd door de inwoners zelf,

zodat de brugfunctie niet meer de exclusieve zorg is voor de overheid.

- *Talent*

Elke inwoner van Flevoland bezit talenten die van waarde zijn om onze samenleving verder op te bouwen:

- Flevoland wil magneet zijn voor talenten en is beter in talentontwikkeling dan elders in Nederland;
- Flevoland wil uitnodigend zijn voor mensen met talenten en wil talent de ruimte bieden;
- Flevoland is trots op talenten;
- Juist combinaties van talenten in Flevoland leiden tot nieuwe maatschappelijke oplossingen;
- Bedrijven varen beter door de inzet van - nieuwe - talenten;
- Woon- en leefomgeving worden beter door de betrokkenheid van talenten uit de samenleving.

- *Innovatie*

Innovatie is voor het Nieuwe Land een eerste natuur:

- In Flevoland worden de denkkraft/talenten van mensen om de samenleving hechter en sterker te maken benut;
- Flevoland wil innovatiebewegingen op economisch en maatschappelijk gebied mogelijk maken;
- Flevoland werkt doelmatig door stelselmatig en met nieuwe manieren te zoeken naar verbindingen en synergie tussen alle sectoren.

1.4. Concrete betekenis voor de rol van de provincie

De provincie:

- Inspireert bewoners, gemeenten, bedrijven en instellingen om talenten op te sporen en te ontwikkelen;
- Brengt talenten bij elkaar en zorgt mede daardoor voor de kritische massa die nodig is voor professionele talentontwikkeling;
- Stimuleert innovatie vanuit gerichte en goede kennis van het bij elkaar brengen van aanbod en vraag op economisch, maatschappelijk en cultureel terrein;
- Bouwt mee aan een nieuwe infrastructuur voor innovatie (bedrijfsleven, onderwijs, aanbieders, vragers);
- Biedt een digitaal web voor toepassingen en doorontwikkeling van "best practices";
- Evalueert effectiviteit en kwaliteit van innovaties;
- Spreekt instellingen en bedrijven aan op hun bijdrage aan Flevoland en bevordert nieuwe coalities van "stakeholders" op uitdagingen;
- Biedt ruimte aan alle nieuwe Flevolandse en heet ze van harte welkom;
- Nodigt bestaande bewoners en maatschappelijke organisaties uit om zich aan elkaar en aan de bestaande verbanden te verbinden;
- Initieert evenementen over maatschappelijke en culturele diversiteit;
- Maakt "gastvrijheid" tot wezenskenmerk van de identiteit van Flevoland in alle sectoren van de samenleving.

2. RUIMTE, MILIEU EN VERKEER

Behoud door ontwikkeling

De Flevolandse leefomgeving is ontworpen vanuit een toenmalige visie en toekomstverwachting. De geschiedenis leert ons dat de werkelijkheid altijd dynamischer is dan de menselijke geest bevroeden kan. Dat betekent dat de eisen die we aan onze leefomgeving stellen voortdurend in ontwikkeling zijn en dat ze moeten worden aangepast aan hedendaagse inzichten en ontwikkelingen.

Er is nog voldoende ruimte in Flevoland om te ontwikkelen en te versterken wat waardevol is. Flevoland is een provincie met relatief weinig gemeenten. De gemeenten verschillen bovendien sterk in bevolkingsomvang.

Het aantal inwoners van Almere is nu al de helft van Flevoland en zal na de schaa sprong (van 190.000 naar 350.000 inwoners) bijna verdubbelen.

Het karakter van de verschillende gemeenten is ook heel verschillend: middelgrote plattelandsgemeenten, onder andere gericht op landbouw, een visserijgemeenschap naast de steden Lelystad en Almere.

De CDA-visie gaat uit van gespreide verantwoordelijkheid en samenwerking. De provincie heeft een sturende rol op het gebied van ruimtelijke ordening, maar wil verbindend zijn in de samenwerking met de gemeenten.

2.1. Verstedelijking

De provincie zal nog tientallen jaren te maken krijgen met haar grote groeitaak.

De schaa sprong van Almere vereist een bij deze groei behorend voorzieningenniveau. Lelystad kan daarnaast ook een rol spelen in de opvang van de bevolkingsgroei in de Randstad. Zeewolde wordt

betrokken bij de ontwikkeling van Almere Oost. De belangrijkste voorwaarde voor de schaa sprong van Almere is dat de infrastructuur die nu al onvoldoende is, uitgebreid wordt. Daarbij hoort een IJmeerverbinding (weg/spoor) en de verdubbeling van de Flevospoorlijn. Indien door het rijk niet voldaan wordt aan de voorwaarden voor de schaa sprong is het voor Almere belangrijk dat een plan B wordt ontwikkeld. Naast verbreding van de A6 wordt ook vergroting van de capaciteit van de A27 nagestreefd (zie voorts 2.13)

Een grote stad bouwen doe je niet alleen met steen. De provincie ondersteunt daarom het streven van de gemeente Almere om bij de ontwikkeling ecologische, sociale en economische duurzaamheid te betrekken (Almere Principles).

2.2. Landschap

Flevoland heeft een jong landschap dat nog volop mogelijkheden heeft om zich te ontwikkelen. Voor een groot deel kent het landschap nog de open weidse structuur volgens het stramien van de aanleg door de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders. Geleidelijk is er reliëf ontstaan door bosranden en windmolens. We moeten ervoor waken dat de beleving van openheid van het karakteristieke Flevolandse polderlandschap niet verloren gaat. Anderzijds kan door verdere ontwikkeling het landschap meer variatie en verrijking krijgen.

De aanleg en verbetering van erfsingels rond landbouwbedrijfsgebouwen worden bevorderd. Zorgvuldig dient omgegaan te worden met bestemmingsplanwijzigingen van landbouwgronden. Een belangrijke reden voor het ontwikkelen van de polders was immers ruimte maken voor landbouw. Windmolens hoger dan 100 meter worden alleen geplaatst langs natuurlijke lijnen in het landschap

(bijvoorbeeld langs tochten en vaarten). Daarbij wordt voldoende afstand gehouden tot woonkernen (zie ook 2.11).

2.3. Natuur

- 2.3.1 Het creëren van meer biodiversiteit die past bij de Flevolandse omstandigheden is van groot belang. Het beleid gericht op ontwikkeling en bescherming van verscheidenheid wordt voortgezet.
- 2.3.2 Natuurgebieden worden zoveel mogelijk toegankelijk gemaakt. Het beheer van natuurgebieden krijgt prioriteit boven het verwerven van meer gronden voor natuurontwikkeling.
- 2.3.3 Agrarisch natuurbeheer met voldoende geldelijke compensatie dient eerlijke kansen te krijgen.
- 2.3.4 De mogelijkheden om van het panorama van de unieke Oostvaardersplassen te genieten kan nog beter worden benut door meer uitkijkpunten, zoals aan het Jan van den Boschpad bij Almere en de Knardijk bij Lelystad.
- 2.3.5 De door regering aangekondigde herijking van de EHS en de grotere rol voor de provincie voor het natuurbeleid biedt perspectieven waar we als provincie ons rentmeesterschap op goede wijze vorm kunnen geven. Er van uitgaande dat de regering de bekostiging voor de beoogde robuuste zone Oostvaarderwold niet meer voor haar rekening neemt en gelet op de financiële positie van de provincie, kiest het CDA voor de route met de laagste financiële risico's. Het CDA wil op basis van de uitgangspunten van de regering, namelijk op nette wijze stoppen met de huidige ontwikkeling van Oostvaarderswold,

een nieuwe overeenkomst met de regering sluiten waarbij alle kosten daarvan voor het rijk zijn.

- 2.3.6 Het CDA onderschrijft de voorstellen voor een gewijzigd beheer t.a.v. de grote grazers in het gebied van de Oostvaardersplassen, maar is tegen de uitbreiding van het voor grote grazers toegankelijke gebied naar een extra 500 ha. van het Hollandse Hout.

2.4. Landbouw en milieu

De landbouw is van essentieel belang voor de voedselproductie. Flevoland staat voor de uitdaging om vergroting van de voedselproductie te combineren met een lagere milieubelasting en een verbetering van de biodiversiteit. De kennisinstellingen en agrarische ondernemers binnen onze provincie kunnen een bijdrage leveren aan innovatie van de landbouw. Flevoland kan een voortrekkersfunctie vervullen voor Nederland en de wereld door te laten zien hoe op een zorgvuldige wijze akkerbouw, tuinbouw en veehouderij bedreven kan worden in de 21e eeuw (zie ook hoofdstuk 3).

2.5. Markermeer

Een groot deel van de provincie bestaat uit water: het Markermeer. De provincie heeft de hoofdrol in het ontwikkelen van een toekomst voor het Markermeer/IJmeer. In de visie van het CDA vormen deze meren het blauwe hart van de Randstad en kunnen van doorslaggevende betekenis zijn als het erom gaat de Noordvleugel een vestigingsmilieu van internationale allure en kwaliteit te geven. De combinatie van verbetering van de ecologische waarde van het gebied met buitendijkse ontwikkelingen bij Almere en Lelystad levert een win-win situatie op voor

natuurontwikkeling/ -beleving, recreatie en cultuurhistorie.

2.6. Luchthaven Lelystad

De uitbreiding van Luchthaven Lelystad en de gewenste ontwikkeling in bijbehorende bedrijvigheid is belangrijk voor de economische ontwikkeling en werkgelegenheid. Goede ontsluitingen per auto en openbaar vervoer zijn daarbij randvoorwaarden. De vliegroutes moeten zo gekozen worden dat de geluidshinder beperkt blijft.

2.7. Oostrand Flevoland

De kuststrook langs de randmeren tussen Ketelhaven en Stichtse brug wordt verder ontwikkeld als recreatiegebied bij uitstek: een parelsnoer van stranden, bossen en recreatieparken.

2.8. Zuyderzeerland

De dynamische gebiedsagenda Zuyderzeerland zal moeten leiden tot de aanleg van een vaarverbinding tussen NW Overijssel en de Friese meren. Deze zal als basis moeten dienen om de dagrecreatie en de verblijfsrecreatie een stevige impuls te geven om zodoende het economisch draagvlak in het gebied te verbreden.

2.9. Vitaal platteland

Het CDA heeft oog voor de samenleving op kleinere schaal. Flevoland kent plattelandskernen die voldoende bestaansrecht hebben om voorzieningen op niveau te houden of in mobiele vorm aan te bieden. De provincie moedigt het ondernemerschap op het platteland aan en biedt ruimte voor kansen en ontwikkeling. Nieuwe bedrijvigheid ontwikkelt zich in directe relatie met de omgeving en de dorpsgemeenschap. De

kansen voor multifunctioneel gebruik van leegstaande of beschikbare gebouwen en bedrijven in relatie met het platteland worden benut.

De leefbaarheid in dorpen en wijken wordt versterkt door het stimuleren van de realisatie van multifunctionele centra.

De charme en aantrekkelijkheid, rust en ruimte van het landelijk gebied worden door het CDA gekoesterd, voor de eigen inwoners en voor de toerist.

2.10. Waterbeleid

De provincie vertaalt Europees en Rijkswaterbeleid in regionaal-strategische kaders. Op basis daarvan kunnen de lokale overheden (gemeenten en waterschap) maatregelen uitwerken en uitvoeren.

Deze hebben zowel betrekking op overstromingsgevaar als op wateroverlast.

Zo dienen we onze waterveiligheid en houden we droge voeten.

Het CDA is voorstander van het voortbestaan van de waterschappen als zelfstandig orgaan. Onderzocht dient te worden hoe de verkiezingen van het bestuur effectiever georganiseerd kunnen worden.

2.11. Duurzame energie

2.11.1 Dankzij het CDA functioneert thans het Toepassingscentrum Duurzame Energie in Lelystad. Dat willen we graag behouden en versterken.

2.11.2 Flevoland loopt in Nederland voorop in de duurzame energiewinning door het grote aantal windmolens. Meer dan de helft van de energie (exclusief vervoer) wordt duurzaam opgewekt. Het CDA wil efficiëntere windmolens in windmolenparken en minder kleine apart staande windmolens.

2.11.3 Andere vormen van duurzame energie als zonne-energie, warmtepompen worden steeds meer ingezet. De gelden die vrijgekomen zijn door de verkoop van de Essent- en Nuon-aandelen worden door de provincie gebruikt om een maatschappij voor de ontwikkeling van duurzame energie op te richten (DE-on). Het doel is nieuwe initiatieven van de grond te krijgen, waarna marktpartijen ze verder ontwikkelen. Het CDA steunt dit plan van harte.

2.11.4 De provincie bevordert dat er oplaadpunten voor elektrische auto's komen bij benzinepompen op regionale wegen.

2.11.5 De provincie stimuleert lokale initiatieven op het gebied van energiebesparing en duurzaamheid zoals het duurzaamheidslab in Almere

2.11.6 Het CDA wil duurzame en schonere mobiliteit en het gebruik van alternatieve brandstoffen stimuleren.

2.11.7 In lijn met modernere en schonere mobiliteit moet het fietsgebruik, vooral binnenstedelijk, gestimuleerd worden. De voorzieningen worden daarop toegesneden.

2.12 Vergunningen

Bij het verlenen van vergunningen wordt samengewerkt met de gemeenten en het waterschap, zodat burgers en bedrijven niet met meerdere vergunningverstreckers te maken hebben.

2.13 Regionale bereikbaarheid en openbaar vervoer

- 2.13.1 Om de groeiopgave in onze provincie te realiseren zijn goed functionerende bereikbaarheidsvoorzieningen een voorwaarde. De Flevolandse economie en ook ons vestigingsklimaat heeft baat bij goede en efficiënte openbaar vervoer voorzieningen. Ook het wegennet moet aangepast worden aan de groei van de Flevolandse bevolking. Concreet gaat het daarbij om de ontwikkelingen van de volgende infrastructurele projecten en voorzieningen:
- De aansluiting van Flevoland en Noord Nederland op de Randstad en Zuid Nederland (A6/A9; A27);
 - N23;
 - Volwaardige A50 van Emmeloord tot Zwolle
 - Transitiepunt (goederenoverslag spoorweg-snelweg) bij Lelystad Zuid;
 - Verdubbeling Gooiseweg en Waterlandseweg;
 - Verbinding over het IJmeer;
 - Voldoende openbaar vervoerverbindingen;
 - Halteplaatsen langs provinciale wegen 'ouderenproof';
 - Aansluiting Noordelijk Flevoland op landelijk spoorwegennet (Zuiderzeelijn).
- 2.13.2 Het CDA zal zich er voor inspannen bij de politiek in Den Haag een tunnel onder het Ketelmeer te agenderen. De vervanging van de brug is een zaak van langere adem en uiterst kostbaar.
- 2.13.3 Het CDA ziet voor het vervoer van goederen nieuwe kansen om in Flevoland een spilfunctie te creëren. Het ondersteunen en stimuleren van

de ontwikkeling van multimodale overslagcentra in Lelystad en Almere zijn hierbij nieuwe instrumenten.

- 2.13.4 Verkeersveiligheid is van groot belang, elk slachtoffer is er één teveel. Verkeerseducatie blijft een punt van aandacht.
- 2.13.5 De uitvoering van een snelle voorziening van het openbaar vervoer tussen Lelystad en Emmeloord als onderdeel van de openbaar vervoerlijn (Zuiderzeelijn) Almere-Lelystad-Emmeloord-Friesland-Groningen wordt bevorderd.
- 2.13.6 Punt van aandacht is het landbouwverkeer. De binnenwegen zijn onvoldoende berekend op de brede landbouwvoertuigen en tijdens de oogst wordt overlast ervaren door gladde wegen. De provincie treedt in overleg met de agrarische sector en de wegbeheerders over passende maatregelen.

3. LANDBOUW

De landbouw in Flevoland laat zien dat ze met een hoog productieniveau en met lage emissies naar lucht en water, met behoud van een gezonde bodem en zonder uitputting van eindige hulpbronnen, duurzaam kan produceren. De agrarische sector in Flevoland is in staat om de concurrentie met collega's elders in de wereld aan te gaan en het veiligste en beste voedsel te produceren.

3.1. Innovatieve agrarische landbouw en het landschap

Om binnen Flevoland een vooruitstrevende agrarische landbouw te behouden en te ontwikkelen heeft de agrarische sector ruimte nodig om te kunnen ondernemen, optimale ruimte op de erven en ruimte in de regelgeving. Schaalvergroting zal de economische realiteit blijven. De provincie zal enerzijds de agrariërs deze ruimte moeten bieden en ze anderzijds waar mogelijk moeten ondersteunen in hun voorbereiding op de toekomst. Belangrijke voorwaarde is dat de wijze waarop de landbouw de ruimte gebruikt, bijdraagt aan de landschappelijke kwaliteit.

3.2. Stimuleren van een duurzame landbouw

Het CDA wil Flevoland een voorbeeldregio laten zijn. De uitdaging is een nog hogere productie te realiseren, gelijktijdig met een lagere milieubelasting, een verbetering van de biodiversiteit, behoud van de waterkwaliteit en een bijdrage aan een duurzaam energiegebruik. De provincie steunt het project van de WUR en LTO-Noord om Flevoland een showcase te laten zijn van de agroproductie in de 21^e eeuw. Ook andere projecten die de land- en tuinbouw helpen duurzamer en meer toekomstbestendig te produceren, verdienen in de visie van het CDA provinciale steun.

3.3. Energie

De Nederlandse landbouw produceert in een dichtbevolkt land. Dit impliceert dat de landbouw een "license to produce" van de maatschappij nodig heeft. Effectieve vermijding van stankoverlast door de veehouderij en biovergisters zijn voorwaardelijk voor de maatschappelijke acceptatie van de sector. Naast voedselproducent kan de agrarische sector een belangrijke leverancier voor duurzame energie zijn en bijdragen aan een klimaatneutraal Flevoland. De combinatie van landbouw met duurzame energie moet meer gericht worden op het volledig benutten van de potentiële energie en het combineren van productie en gebruik. Het gaat feitelijk om het sluiten van kringlopen (bijvoorbeeld afval uit Almere en Lelystad weer gaan hergebruiken). Flevoland heeft alle elementen voor een bio-based economy (zie ook 2.11)

3.4. Verbetering van de landbouwstructuur

Voor bedrijfsontwikkeling zijn in eerste instantie de ondernemers aan zet. Zij kunnen daarbij gebruik maken van en samenwerken met de kennisinstellingen die er in onze provincie zijn. De provincie richt haar innovatieagenda vooral op structuurverbetering en op de ondersteuning van kansrijke ideeën uit de praktijk. Waar mogelijk worden de regelingen vereenvoudigd en wordt ondersteuning geboden. Goede ontsluiting, waterbeheersing, energievoorziening en agrarische bouwkavels die aangepast zijn aan de aard en de schaal van de nieuwe bedrijfsvoering in de land- en tuinbouw zijn nodig. Kennisvergaring en kennisoverdracht wordt door de provincie ondersteund. Een goed voorbeeld daarvan is het CDA-initiatief van de "Aardappelacademie" van de CAH Dronten met de NAK in Emmeloord.

4. REGIONALE ECONOMIE; TOERISME EN RECREATIE

Duurzame economische groei en werkgelegenheid

Het CDA wil dat Flevoland voor al zijn inwoners duurzame werkgelegenheid kan bieden. Dat doet de provincie door een gunstig vestigingsklimaat voor ondernemers, instellingen en medewerkers te scheppen.

Belangrijk vertrekpunt is onze trots op het vele dat Flevoland te bieden heeft. Het CDA wil dat uitdragen.

Concrete thema's:

- 4.1 De wereldwijde financiële crisis en recessie slaan ook in Flevoland hard toe. Het CDA wil de recessie en de gevolgen daarvan krachtig bestrijden. Wij moeten alles op alles zetten om stijgende werkloosheid te voorkomen en fors inzetten op het bevorderen van een duurzame economische groei en werkgelegenheid in onze provincie. Daarom moet de provincie de regie voeren over het provinciaal arbeidsmarktbeleid met als doel samen met gemeenten en UWV te zorgen dat zo veel mogelijk mensen in Flevoland aan het werk kunnen zijn en blijven.
- 4.2 Het CDA wil de komende collegeperiode fors inzetten op een nieuw innovatieprogramma voor het MKB in Flevoland, vooral gericht op het versterken van kansrijke clusters en een bredere toepassing en commercialisering van hoogwaardige kennis in:
- agribusiness/food;
 - media/creatieve industrie;
 - duurzame energie /water;

- geomatica/composieten;
- gezondheid mens en dier.

De rol van de provincie is faciliterend en verbindend: initiatieven uit de markt ondersteunen en toepassing van de innovatie versnellen. Het CDA wil daarbij aansluiten bij Europese initiatieven en stimuleringsprogramma's.

- 4.3 Flevoland is een gastvrije provincie. Ook voor het onderdeel Toerisme wil het CDA komen tot een nieuwe innovatieve agenda, waarin het benutten van de groeikracht van deze sector centraal staat. Het CDA acht het van belang dat toerisme verbonden wordt met andere provinciale opgaven, zoals de vitalisering van het IJsselmeer. De kustontwikkelingen worden benut voor nieuwe economische initiatieven en investeringen. Om de toeristische potentie van de provincie optimaal te benutten en meer toeristen te trekken is het nodig dat grensoverschrijdend wordt samengewerkt, bijvoorbeeld als het gaat om het bevorderen van het eco- en watertoerisme of een autoroute langs interessante bedrijven. De potentie van water als economische drager zal ook de komende periode volop benut moeten worden.
- 4.4 De sociaal-economische situatie in het noorden van onze provincie blijft extra aandacht vragen. Het CDA maakt zich sterk voor een leefbaar en economisch vitaal gebied. Belangrijke aanknopingspunten vormen de vestiging van een grootschalige attractie, een vaarverbinding aan de oostkant van de Noordoostpolder, agrotourisme met bijvoorbeeld aantrekkelijke, goed bewegwijzerde fietsroutes, Blue Port Urk,

toerisme Urk, e.a. De provincie blijft de werkgelegenheid en de economie in noordelijk Flevoland ondersteunen. Noordelijk Flevoland moet een speerpunt blijven met een verantwoordelijk gedeputeerde.

- 4.5 De provincie regisseert de zorgvuldige planning van (innovatief ruimtegebruik bij) nieuwe bedrijventerreinen, met bijzondere aandacht voor het bedrijventerrein bij Luchthaven Lelystad en Dronten.
- 4.6 Daarbij hoort regie voeren over het opknappen (revitaliseren/herstructureren) van bestaande bedrijventerreinen, met aandacht voor formele en informele werklocaties.
- 4.7 Investeren in duurzame, goede samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen (vooral de nieuwe Hogeschool Windesheim Flevoland) en overheden, ook over de provinciegrenzen heen, is een taak voor de provincie.
- 4.8 De provincie bevordert handel met het buitenland c.q. het internationaliseren van de Flevolandse economie en het werven van buitenlandse investeringen in Flevoland.
- 4.9 Ondernemendheid en ondernemingszin zijn kenmerken van Flevoland. Daarom wakkert de provincie ondernemend gedrag en ondernemerschap in het onderwijs aan en steunt ze – zo nodig meerjarig – startende ondernemers. Het CDA wil een nieuwe “startersregeling” introduceren.
- 4.10 Landbouw en visserij als gebiedseigen sectoren

dienen door de provincie te worden versterkt door ruimte te blijven bieden en verduurzaming na te streven. Daarbij hoort ook het promoten van regioproducten.

- 4.11 Het is gewenst onze economische doelen te verbinden met die van sport en cultuur.
- 4.12 De blijvende inzet van ondermeer de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland acht het CDA belangrijk.
- 4.13 Zo veel mogelijk wordt gebruik gemaakt van Europese netwerken en middelen.

5. CULTURELE INFRASTRUCTUUR EN MONUMENTENZORG

Flevoland een waar kunstwerk

Flevoland is een deel van Nederland dat vrij recent door mensenhanden is gemaakt en waarbij de natuurelementen bedwongen zijn. Van die beginfase zijn nog steeds stille getuigen zichtbaar.

Het CDA wil zorg dragen voor de monumenten uit het recente verleden van onze provincie en die goed bewaren voor de volgende generaties.

Het Flevolands volkslied geeft die beginfase in het tweede couplet op de volgende wijze weer:

*Land gemaakt door
mensenhanden,
vol vertrouwen en met kracht.
Waar de zee werd
teruggedrongen
die zoveel verschrikking bracht.
Een provincie die er wezen mag,
jongste stukje Nederland.
Waar het fijn is om te werken,
mijn geliefde Flevoland!*

Maar niet alleen het recente verleden heeft de aandacht van het CDA, ook uit lang vervlogen tijden willen we zaken conserveren en aan het volgende geslacht kunnen laten zien.

Daarnaast bruist Flevoland van cultuuruitingen: van een koor in een van de kleinere dorpen tot gezelschappen met grotere bekendheid. Ieder mens beleeft cultuur op zijn/haar eigen manier. Cultuureducatie is van belang.

5.1. Zorg voor een goede culturele infrastructuur

1. Het CDA wil de amateurkunst met daarin de vele vrijwilligers ondersteuning bieden.
2. De provincie levert een bijdrage aan festivals met een regionale uitstraling. Lokaal cultureel erfgoed wordt daarmee gestimuleerd en recreatie en toerisme worden bevorderd.
3. De provincie zal zich sterk maken om de Noordoostpolder op de lijst van Werelderfgoederen te krijgen.
4. Het CDA wil de bibliotheekvoorzieningen in de kleinere kernen behouden. Dat zou eventueel via ICT-voorzieningen moeten lukken.
5. De provincie moet een werkplan opstellen voor culturele marketing en gebiedspromotie van de hele provincie; zij speelt daarin een sturende en verbindende rol.
6. Landschapskunst stimuleren en in overleg met de lokale overheden tot een gepaste invulling komen, is een taak voor de provincie. Hierbij zal aandacht besteedt moeten worden aan regionale spreiding.
7. Het CDA ziet het als taak te zorgen voor het goed functioneren van de regionale omroep.

5.2. Monumentenzorg

We kunnen in Flevoland een prachtige reis door de tijd maken: via Schokland en Urk naar de Noordoostpolder, dan via het bijzondere Nagele naar de Swifterbantcultuur en Dronten (Robert Morris). Vervolgens een tussenstop op de Bataviawerf om ten slotte te eindigen bij de moderne architectuur van Almere. In Flevoland hebben we alles en dat moeten we laten zien.

Concrete thema's:

1. De provincie neemt initiatieven om te komen tot een archeologische waarde- en verwachtingenkaart die onder de regie van de provincie wordt samengesteld.
2. Het vormen van steunpunten voor archeologie en monumentenzorg. Sinds de provincie een taak heeft gekregen binnen dit domein, kan zij in de opvatting van het CDA sturend zorg dragen voor de totstandkoming van die steunpunten.
3. De provincie vervult een verbindende rol bij het opstellen van een monumentenlijst en het toegankelijk maken van die monumenten voor jong en oud. In veel gemeenten wordt gewerkt aan dergelijke lijsten.

6. SAMENLEVING, ONDERWIJS, JEUGDZORG EN SPORT

Over de Daans en Emma's en de zorgen om de jeugd

Het CDA wil op basis van onze uitgangspunten zorgen voor de jeugd in Flevoland. Dat is een opdracht.

De namen Daan en Emma staan symbool voor de jeugd en vooral voor die jeugd en die jonge mensen die onze hulp nodig hebben. Het CDA draagt er toe bij dat zij (of hun ouders) die hulp krijgen en niet tussen wal en schip terecht komen. Vanuit onze kernwaarde solidariteit zetten we ons in voor mensen in de knel. Daarbij zal de rol van de provincie een meer dan sturende rol zijn. Daar waar individuele maatregelen van gemeenten niet toereikend zijn, kunnen provinciale initiatieven het welzijn van de burgers in samenhang verhogen.

Concrete thema's

- 6.1. De achterstanden in het voorzieningenniveau - doordat we een nog jonge provincie zijn - moeten we wegwerken.
- 6.2. Met elkaar moeten we in onze provincie zoeken naar het optimaal inzetten van mogelijkheden om de jeugd een goede toekomst te bieden. Het CDA neemt deze uitdaging aan.
- 6.3. In het omzien naar elkaar tonen we ons sociale gezicht. Sociale samenhang in straten, dorpen en stadswijken wordt door vele vrijwilligers ondersteund. Zij vormen het cement in de samenleving. Het CDA wil die inzet ondersteunen.

Jeugdzorg

- 6.4. Regie voeren en initiatieven nemen om de "Daans en Emma's" snel te kunnen helpen en ouders bij het opvoeden ondersteuning te bieden. Kennisnemen van de successen van elders en deze – indien mogelijk – ook in Flevoland toepassen. Het kind in nood moet geholpen worden en daar gaan wij voor zorgen. Maar ook door het sluiten van convenanten wenst het CDA dat de provincie samenwerkt met gemeenten voor de inzet op preventie en nazorg.
- 6.5. Stimuleringsmaatregelen vanuit de provincie dienen het Centrum voor jeugd en Gezin (CJG) beter te laten functioneren om kinderen en ouders sneller te kunnen helpen. Het CDA wil hierin een stuwende rol spelen en ziet dat ook als haar plicht. Het GAAF-project is een dergelijk project waarbij afstemming op elkaar centraal staat.
- 6.6. Het CDA zal zorgen voor een regisserende rol om te komen tot een afstemmingskader voor de registratie van zorgverlening aan jongeren. De problematiek agenderen en een gezamenlijke aanpak stimuleren is ons streven.
- 6.7. Regie voeren om te komen tot een duidelijke afbakening van taken die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen en de inpassing van Bureau Jeugd Zorg (BJZ) in CJG en ook inpassing van GGD in het geheel. Het CDA wil vanuit haar verantwoordelijkheid voor de jeugd hierin duidelijkheid verschaffen.
- 6.8. Jongeren met talenten - op welk gebied dan ook - geven we de ruimte zich te ontwikkelen.

Elke jongere telt, hetzij aan de zorgenkant hetzij aan de getalenteerde kant.

Onderwijs

- 6.9. Het Lectoraat Jeugdzorg is door het CDA op de agenda gezet en we zullen ons inzetten om dat tot een kenniscentrum te maken voor de jeugdproblematiek binnen onze provincie.
- 6.10. Gezamenlijke afstemming met de onderwijsinstellingen om schoolverlaters aan het werk te helpen en deze schoolverlaters via stage aan het arbeidsproces te laten deelnemen. Het CDA ziet hierin zowel een regierol als een stimulerende rol.
- 6.11. Vanuit de Jeugdzorg zullen we de samenwerking tussen onderwijs en Centrum voor Jeugd en Gezin. bevorderen en - daar waar we de mogelijkheden hebben - regie voeren.
- 6.12. De school krijgt steeds meer de taak om de maatschappelijke cohesie te bevorderen. In het opvoeden van jonge mensen tot maatschappelijke, zelfstandige individuen die in staat zijn verantwoorde keuzes te maken, wil het CDA stimuleren en met kracht vanuit haar grondgedachte helpen bevorderen. Talenten moeten we ruimte geven en meerpresteerders traceren en faciliteren.
- 6.13. De provincie zal er op toezien, dat voldoende mogelijkheden worden geboden aan meer getalenteerde leerlingen en studenten zodat die hun extra mogelijkheden kunnen uitbuiten in het belang van Nederland Kennisland.

Sport

- 6.14. Het CDA wil topsport en breedtesport in de provincie blijven ontwikkelen.
Wij willen de sportiefste provincie worden en een magneetfunctie zijn voor talent en innovatie.
- 6.15. De Olympische gedachte van verbroedering en gezonde rivaliteit moet de ruimte krijgen (Olympisch vuur 2028). Initiatieven daartoe willen we met kracht bevorderen.
- 6.16. Sportservice Flevoland moet de gelegenheid blijven krijgen om haar werk te kunnen doen. Het CDA zal dit beleid – daar waar mogelijk – stimuleren.
- 6.17. Minder draagkrachtigen in onze provincie moeten ook de gelegenheid krijgen om aan sport te kunnen doen om te voorkomen dat zij in een sociaal isolement terecht komen.
- 6.18. Het CDA wil regionale talentcentra ontwikkelen met als voorbeeld de Roy Heiner Academie (Zeilschool). We zetten in op het ontwikkelen van meer van dergelijke instituten (bijv. tennis).

Ouderen

- 6.19. Onze aandacht gaat uit naar de ouderen in Flevoland. Geen oudere mag door het ontbreken van voorzieningen te kort komen.
- 6.20. Het CDA doet een beroep op de ouderen in Flevoland om een actieve rol te spelen in het maatschappelijk middenveld. Om hieraan vorm en inhoud te geven zoekt het CDA, in goed overleg met de CDA senioren, samenwerking met de ouderenbonden.

- 6.21. Wij hechten aan het belangrijke werk van de mantelzorger en de vrijwilliger aan de organisaties die zich voor de ouderen inzetten, bijvoorbeeld in de strijd tegen de eenzaamheid. Zij kunnen op de sympathie en steun van het CDA rekenen.
- 6.22. Het CDA is van mening dat de mantelzorgers en de vrijwilligers de nodige ondersteuning krijgen bij hun noodzakelijke taken. De provincie heeft in dezen een stimulerende rol.
- 6.23. Onze samenleving heeft behoefte aan de actieve inzet van ouderen. Hun kennis en levenservaring zijn waardevol en daarom nodig om jonge mensen te begeleiden, om behulpzaam te zijn bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, om te bemoedigen en te inspireren. Het CDA wil dat de provincie hierin haar rol zoekt en neemt.
- 6.24. Het CDA streeft naar rechtsgelijkheid in het voorzieningenniveau voor ouderen met beperkingen in de zes Flevolandse gemeenten.

7. KWALITEIT VAN HET OPENBAAR BESTUUR

Flevoland: verbonden besturen

Flevoland is en blijft een jonge provincie. Een verzamelplaats van betrokken en getalenteerde mensen in het nieuwe land. Iedereen telt mee en doet mee. Het provinciale bestuur vertoont als verbindend bestuur in alle opzichten voorbeeldgedrag: laagdrempelig, toegankelijk, zoekend naar talent, participerend en innovatief. Intensief samenwerkend met inwoners, ondernemers, de andere overheden, instellingen en maatschappelijke verbanden. De rol van de provincie verandert. Zij zal zich meer richten op haar kerntaken en vooral optreden als (gebieds)regisseur. Het CDA is voorts van mening dat niet meer dan twee bestuurslagen zich met een beleidsonderwerp dienen bezig te houden. Het CDA Flevoland staat voor een verbindend bestuur.

De groei van Flevoland en van Almere in het bijzonder is, gelet op de landelijke functie en verantwoordelijkheid, vanzelfsprekend, en levert meerwaarde op voor de gehele provincie.

Groei en ontwikkeling zijn gebiedsgebonden en afgestemd op de schaal en (menselijke) maat van de stad, de gemeente, het dorp, de buurt, het platteland. De specifieke ontwikkelingsopgaven van Flevoland vragen om een open houding, waarbij het samenwerkingsprincipe dominant is.

Het Randstad Urgent programma heeft aangetoond dat op deze manier goede resultaten bereikt worden.

Als zelfbewuste en zelfstandige provincie ligt een meervoudige samenwerking met de omringende provincies en regio's voor de hand.

Concrete thema's

- 7.1 Flevoland dient krachtig te worden gefaciliteerd voor de bijzondere opgaven waar we voor staan. Het CDA Flevoland wil onze provincie positioneren als een zichtbare en herkenbare regio met een eigenstandige en bijzondere opdracht.
- 7.2 De ontwikkeling van het Provinciefonds is geënt op de kerntaken. Flevoland zet zich krachtig in voor een herverdeling van het Provinciefonds en het wegwerken van de achtergestelde positie van onze provincie.
- 7.3 De ontwikkelopgave van Flevoland, die zich concentreert op de zuidelijke vleugel, mag niet concurreren met de provinciale inzet voor het versterken van het voorzieningenniveau en de ontwikkeling van de rest van de provincie. Het CDA Flevoland is er voor de stad en het platteland.
- 7.4 De provincie zet zich in voor minder toezicht en controle. Het CDA Flevoland wil op basis van een heldere verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden uitgaan van zelfregulering. Vertrouwen, gebaseerd op integriteit, intenties, competenties en geleverde prestaties, is uitgangspunt. Waar het vertrouwen wordt geschaad, treedt de provincie handhavend op.
- 7.5 De provinciale subsidies worden systematisch doorgelicht en worden op nut, noodzaak en effectiviteit getoetst. Subsidieregelingen worden voorzien van een einddatum (horizonbepaling).
- 7.6 Door de provinciale werkorganisatie wordt een maximale inzet gepleegd om met minder mensen meer te doen. De omvang van de

ambtelijke organisatie wordt sterk bepaald door de doelmatigheid waarmee het werk wordt uitgevoerd, maar is ten principale primair afhankelijk van de kerntaken en de politiek-bestuurlijke ambitie. Bedrijf volgt bestuur.

- 7.7 Flevoland heeft veel te danken aan Europa en bevindt zich inmiddels in een lerend en ontwikkelend netwerk van Europese regio's. Het CDA vindt dat de provincie die positie moet koesteren en zich moet inzetten voor het verbreiden van de Europese gedachte van vrede en voorspoed.

Financiën

- 7.8 Het CDA kiest voor een sluitende begroting en rekening als een verantwoord en solide financieel beheer.
- 7.9. Bezuinigingen c.q. kortingen van de rijksoverheid mogen niet lijden tot een lastenverzwaring van de burgers en bedrijven.
- 7.10 De beschikbaar gestelde budgetten moeten voldoende zijn om de taken uit te voeren.
- 7.11 De verhoging van de lasten voor burgers en bedrijven mogen de inflatiecorrectie niet overschrijden.

13 december 2010